

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Návrh novely autorského zákona

problémy týkající se knihoven
(paměťových institucí a vědy a výuky)

SDRUK, sekce pro akvizici, 6. 10. 2022

Národní knihovna České republiky, stanoviště Hostivař

- **změna zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů**
- **vládní návrh předložen 25. října 2021**
- **obsahově totožný s návrhem z června 2021**
- **provedení směrnice (EU) 2022/790 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES**

§ 39d Licence k rozmnožování díla pro účely automatizované analýzy textů nebo dat k vědeckému výzkumu - A

(1) Do práva autorského nezasahuje

a) **vysoká škola**, která jako součást své činnosti provádí **vědecký výzkum**, nebo **právnícká osoba**, jejímž hlavním cílem je provádět **vědecký výzkum** nebo vykonávat **vzdělávací činnost zahrnující rovněž vědecký výzkum**, jestliže je vědecký výzkum této vysoké školy nebo právnické osoby prováděn tak, aby přístup k jeho výsledkům nebyl přednostně umožněn tomu, kdo na tuto vysokou školu nebo právnickou osobu vykonává rozhodující vliv, a současně tak, aby **výzkum byl prováděn ve veřejném zájmu nebo na neziskovém základě** nebo tak, že **všechny zisky jsou zpětně investovány do vědeckého výzkumu** této vysoké školy nebo právnické osoby, nebo

§ 39d Licence k rozmnožování díla pro účely automatizované analýzy textů nebo dat k vědeckému výzkumu - B

b) instituce kulturního dědictví,

zhotoví-li pro účely vědeckého výzkumu rozmnoženinu díla za účelem **automatizované analýzy textů nebo dat v digitální podobě**, prováděné za účelem získání informací, zahrnujících mimo jiné vzory, tendence a souvztažnosti; takto zhotovenou rozmnoženinu je povinna **uložit s vhodnou úrovní zabezpečení** a může ji **uchovávat pro účely vědeckého výzkumu**, včetně ověření výsledků výzkumu.

- § 39c – obdobná výjimka – nositel práv může užití zakázat (robot)

§ 31a - Licence pro digitální výuku - A

(1) Do práva autorského nezasahuje také škola, vysoká škola nebo školské či vzdělávací zařízení³¹⁾, užije-li na vlastní odpovědnost digitálně dílo při vyučování pro ilustrační účel nikoli za účelem dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, pokud se tak děje **v prostorách této školy nebo zařízení** nebo na jiných místech anebo **v rámci zabezpečeného elektronického prostředí** přístupného pouze žákům nebo studentům a vyučujícím této školy nebo zařízení a pokud je uvedeno jméno autora, název díla a pramen, je-li to možné.

§ 31a - Licence pro digitální výuku - B

(2) Užití díla podle odstavce 1 se považuje za užití, k němuž dochází pouze v členském státě **Evropské unie nebo státě tvořícím Evropský hospodářský prostor**, v němž škola, vysoká škola nebo školské či vzdělávací zařízení, které dílo užívá, má sídlo nebo je tímto státem uznáno³²⁾.

(3) Ustanovení odstavce 1 se **nevztahuje** na užití díla **primárně určeného pro vzdělávací účely** a na užití **vydaného notového záznamu díla hudebního či hudebně dramatického**. Dílem primárně určeným pro vzdělávací účely se rozumí dílo, kterému byla udělena schvalovací doložka podle školského zákona³³⁾, a jiné takové učebnice nebo učební texty³⁴⁾.

[čl. 6 směrnice - Uchovávání kulturního dědictví => stávající § 37 odst. 1 písm. a)]

- **(1)** Do práva autorského nezasahuje knihovna, archiv, muzeum, galerie, škola, vysoká škola a jiné nevýdělečné školské a vzdělávací zařízení⁴⁾,
- a) zhotoví-li rozmnoženinu díla, která neslouží k přímému nebo nepřímému hospodářskému nebo obchodnímu účelu, pro své archivní a konzervační potřeby, a to v počtech a formátech nezbytných pro trvalé uchování díla,

[čl. 6 směrnice - Uchovávání kulturního dědictví => stávající § 37 odst. 1 písm. b)]

- **(1)** Do práva autorského nezasahuje knihovna, archiv, muzeum, galerie, škola, vysoká škola a jiné nevýdělečné školské a vzdělávací zařízení⁴⁾,
- b) zhotoví-li rozmnoženinu díla, jehož rozmnoženina byla poškozena nebo ztracena, a o němž lze na základě rozumně vynaloženého úsilí zjistit, že není nabízeno k prodeji, nebo tiskovou rozmnoženinu malé části díla, jež byla poškozena nebo ztracena; takovou oprávněně zhotovenou rozmnoženinu může také podle odstavce 2 půjčovat,

[mimo směrnici – omezení výčtu knihoven, za něž se neplatí odměna za absenční výpůjčky]

Knihovní licence - § 37

(2) Do práva autorského nezasahuje osoba uvedená v odstavci 1, půjčuje-li originály nebo rozmnoženiny vydaných děl, je-li zaplácena odměna, která přísluší autorům od osoby a ve výši stanovené v příloze č. 1 k tomuto zákonu. Právo na odměnu autor nemá v případě půjčování zveřejněných děl podle tohoto odstavce na místě samém, nebo půjčují-li originály nebo rozmnoženiny vydaných děl školní knihovny a ~~knihovny vysokých škol, Národní knihovna České republiky (dále jen „Národní knihovna“), Moravská zemská knihovna v Brně, Národní technická knihovna, Národní lékařská knihovna, Národní pedagogická knihovna Komenského, Knihovna Ústavu zemědělských a potravinářských informací, Knihovna Národního filmového archivu a Parlamentní knihovna České republiky,~~ **knihovny vysokých škol a knihovny muzeí, galerií a archivů.**

§ 37b Licence pro užití díla nedostupného na trhu

- zákonná licence pro užití institucí kulturního dědictví
- postup obdobný jako podle § 97e
- vztahuje se pouze na užití děl a jiných předmětů ochrany, pro jejichž rozšířenou kolektivní správu není oprávněn žádný kolektivní správce (v ČR)
 - např. pro některé druhy děl výtvarného umění

§ 43 odst. 6 [možnost obejít technické prostředky ochrany]

(6) Právní ochranou podle odstavce 1 nejsou dotčena ustanovení § 31a, § 37 odst. 1 písm. a) a b) a § 39d v rozsahu nezbytném k využití výjimky. Autor, který pro své dílo použil technické prostředky podle odstavce 3, je povinen zpřístupnit své dílo oprávněným uživatelům v rozsahu nezbytném ke splnění účelu uvedeného užití díla.

=>

autor (nositel práv) nemůže omezovat počet zhotovených rozmnožení, pokud jsou potřebné k dosažení oprávněného účelu

§ 66 - Omezení rozsahu práv autora k počítačovému programu

Omezení se nevztahuje na -

§ 31a – užití pro digitální výuku

§ 37 odst. 1 písm. a) – knihovní licence, archivní rozmnoženina

§ 37b - DNNT (jako zákonná licence)

§§ 39a 39b – výjimka ve prospěch osob se zrakovým postižením etc.

§ 39 c – vytěžování dat (obecné

[mimo směrnici – odměna za půjčování v knihovnách pro nakladatele]

§ 87 – Práva nakladatele

(2) Nakladatel má právo na odměnu v souvislosti s půjčováním rozmnoženiny jím vydaného díla, půjčuje-li rozmnoženinu osoba uvedená v § 37 odst. 1. Právo na odměnu podle věty první nakladatel nemá v případě půjčování na místě samém, nebo půjčují-li rozmnoženiny jím vydaných děl školní knihovny, knihovny vysokých škol a knihovny muzeí, galerií a archivů.

(3) Práva nakladatele podle odstavců 1 a 2 trvají 50 let od vydání díla. Ustanovení § 27 odst. 8 se použije obdobně.

Příloha 1 - Odměna za půjčování činí 1,70 Kč za jednu výpůjčku.

Díla a jiné předměty ochrany nedostupné na trhu – užití na základě rozšířené kolektivní licence - A

§ 97e odst. 4 –

dosavadní oprávnění

i) zhotovení rozmnoženiny díla zařazeného v seznamu děl na trhu nedostupných a ~~zpřístupňování takové rozmnoženiny díla podle § 97f a rozšiřování nebo sdělování takové rozmnoženiny díla veřejnosti~~ podle § 18 odst. 2 knihovnou podle knihovního zákona¹⁹⁾ jednotlivcům ze strany veřejnosti na dobu nepřesahující 5 kalendářních roků, a to i opakovaně,

Díla a jiné předměty ochrany nedostupné na trhu – užití na základě rozšířené kolektivní licence - B

§ 97e odst. 4 –

nové oprávnění

m) zhotovení rozmnoženiny díla a rozšiřování nebo sdělování rozmnoženiny díla nedostupného na trhu, neuvedeného v písmenu i), a jiného předmětu ochrany nedostupného na trhu, nacházejících se ve sbírkách instituce kulturního dědictví veřejnosti způsobu podle § 37b odst. 1,

Díla a jiné předměty ochrany nedostupné na trhu – užití na základě rozšířené kolektivní licence - C

§ 97ea -

(1) Poskytne-li kolektivní správce hromadnou smlouvou podle § 98a odst. 2 oprávnění k výkonu práv k užití předmětu ochrany podle § 97e odst. 4 **písm. i) nebo m)**, platí, není-li sjednáno jinak, že se takto poskytnuté **oprávnění vztahuje na území všech členských států Evropské unie a států tvořících Evropský hospodářský prostor.**

....

Díla a jiné předměty ochrany nedostupné na trhu – užití na základě rozšířené kolektivní licence - C

§ 97ea -

(3) Ustanovení odstavce 1 se vztahuje pouze na dílo, umělecký výkon nebo zvukový nebo zvukově obrazový záznam, databázi chráněnou zvláštním právem pořizovatele databáze nebo tiskovou publikaci, byly-li institucí kulturního dědictví nejméně **6 měsíců** před tím, než dojde k užití podle odstavců 1 a 2 a § 97e odst. 4 písm. i) nebo m), trvalým způsobem **uveřejněny na Portálu děl nedostupných na trhu zřízeném a spravovaném Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví¹⁴⁾** a na internetových stránkách této instituce, informace identifikující předmět ochrany a nositele práv a způsob a rozsah užití podle odstavce 1 a informace o možnosti nositele práv vyloučit účinky hromadné smlouvy podle § 97e odst. 2

Díla a jiné předměty ochrany nedostupné na trhu – užití na základě rozšířené kolektivní licence - D

§ 97f – Seznam děl na trhu nedostupných

(3) Národní knihovna zařadí do seznamu dílo, pokud

a) dílo v druhově shodném nebo obdobném vyjádření, **kterým je zejména následné vydání díla nebo vydání v elektronické formě**, nebylo možno ve lhůtě 6 měsíců od doručení návrhu podle odstavce 2 při vynaložení přiměřeného úsilí a za obvyklých podmínek opatřit za úplaty v běžné obchodní síti ~~a síti~~,

b) rok vydání díla předchází nejméně o **20 let** rok, v němž byl podán návrh na zařazení díla do seznamu,

Díla a jiné předměty ochrany nedostupné na trhu – užití na základě rozšířené kolektivní licence - E

§ 97f – Seznam děl na trhu nedostupných

(5) Nositel práv nebo **nakladatel** je oprávněn Národní knihovnu písemně vyzvat k **vyřazení svého díla ze seznamu**. Národní knihovna dílo ze seznamu vyřadí nejpozději poslední den následujícího kalendářního měsíce, v němž jí byla výzva doručena. **Vyřazením díla ze seznamu není dotčena platnost oprávnění k výkonu práv na užití podle § 97e odst. 4 písm. i),** které bylo poskytnuto před datem vyřazení.

Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

Národní knihovna České republiky

Zdeněk Matušík

zdenek.matusik@nkp.cz